

Zápis z 8. jednání

Výboru pro vzdělávání k udržitelnému rozvoji Rady vlády pro udržitelný rozvoj (RVUR)

15. prosince 2016, Úřad vlády, Strakova akademie, č. m. 140

Přítomni: Ondřej Andrys (ČŠI), Petr Daniš (Sdružení Tereza), Jana Harmanová (Krajský úřad Moravskoslezského kraje), Dana Kapitulčinová (COŽP UK), Jiří Kulich (Pavučina, Sdružení středisek ekologické výchovy a etiky), Karla Mališová (MŠMT), Jan Mareš (OUR ÚV), Josef Morkus (MMR), Miroslav Novák (MŽP), Václav Pícl (MŠMT), Petra Skalická (Člověk v tísní, Glopolis), Kateřina Stonawská (Ministerstvo zemědělství), Ondřej Šejtka (Česká rada dětí a mládeže), Milada Švecová (Klub ekologické výchovy), Hana Korvasová (Zelený kruh / Ekologické centrum Lipka)

Nepřítomni: Dana Moravcová (OMEP), Luděk Tesarčík (Asociace krajů), Melanie Zajacová (MPSV), Michal Broža (Informační centrum OSN), Tomáš Kažmierski (MŽP), Dita Kubíková (MZV)

Hosté: Václav Klusák (OUR ÚV ČR), Milan Maděra (OUR ÚV ČR)

Program jednání:

- 1) Úvod a přivítání
- 2) Informace o strategickém rámci *Česká republika 2030*:
- 3) Představení Státního programu EVVO a návrh na vznik PS EVVO
- 4) Různé
 - a. aktuality, harmonogram akcí;
 - b. informace o externí evaluaci Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020;
 - c. informace ze semináře v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR (01.12.2016);
 - d. informace o sekretariátu EHK pro vzdělávání;
 - e. výzva – kritéria pro lektory v rámci vzdělávání pro MA 21.

Seznam příloh

- 1) Státní program EVVO, prezentace M. Nováka k SP EVVO
- 2) návrh na vznik PS EVVO
- 3) prezentace D. Kapitulčinové o sekretariátu EHK OSN
- 4) dopis EHK OSN s žádostí o podporu
- 5) kritéria pro lektory v rámci vzdělávání pro MA 21

K bodu programu č. 1: Úvod a přivítání

Mgr. Václav Pícl zahájil jednání a představil program jednání, který byl následně schválen.

K bodu programu č. 2: Informace o strategickém rámci *Česká republika 2030*

M. Maděra informoval o postupu přípravy Strategického rámce *Česká republika 2030* (dále jen ČR 2030). Oblast Lidé a společnost, pod kterou spadá kapitola Vzdělávání, byla doplněna o písemné připomínky členů Výboru a také o připomínky od členů Rady vlády pro udržitelný rozvoj. Návrhová část byla doplněna o kapitolu o vysokých školách. Na základě připomínek přeformulovali autoři strategické cíle směrem k lepší podpoře aktivní role jedince. Dokument byl předložen do mezirezortního připomínkového řízení.

J. Mareš informoval členy a členky výboru o postupu schvalování ČR 2030. Ten byl ke dni 30. 11. vložen do mezirezortního připomínkového řízení (dále MPŘ), které je otevřené až do 8. 1. 2017. Nadstandardně dlouhá doba by měla pomoci co nejširšímu projednání, dokument by se tedy měl měnit již pouze na základě připomínek členů MPŘ.

P. Daniš poděkoval za zapracování předložených připomínek a vznesl dotaz k indikátorům ke strategickému rámci ČR 2030, tedy zda indikátory také podléhají MPŘ, nebo jsou schvalovány v jiném režimu.

J. Mareš vysvětlil, že indikátory k ČR 2030 jsou součástí MPŘ, nicméně jejich podoba není definitivní. Jejich konečná podoba by měla být schválena jako součást implementačního dokumentu, který bude připraven v průběhu roku 2017 a který se bude skládat z několika částí. Jednou z nich bude i koncept kvality života podle OECD, podle něž se bude hodnotit kontext. Hodnocení a indikátory budou flexibilní a jednou za dva roky bude publikována *Zpráva o kvalitě života a její udržitelnosti*, které bude zároveň sloužit jako revizní mechanismus strategického rámce.

M. Maděra doplnil, že všechny indikátory musí mít gestora, gestorem všech indikátorů hodnotících vzdělávání je MŠMT. Množství indikátorů muselo být redukováno, protože nebylo úplně jednoduché najít indikátory, které budou skutečně měřit postup v plnění navržených cílů.

P. Daniš upozornil na konkrétní návrhy indikátorů, které podle něj neměří naplňování cílů. Podle něj hrozí nebezpečí, že budou naplněny indikátory, ale nebude reálně naplňován daný cíl. Otázkou je, jak bude strategický rámec řešit tento rozpor.

M. Maděra vysvětlil, že v předloženém návrhu ČR 2030 Oddělení pro udržitelný rozvoj (dále jen OUR) nechťelo ustupovat ze specifických cílů, jde tedy o určitý kompromis, kdy měříme naplňování cílů alespoň dílčím způsobem.

J. Harmanová se dotázala, zda se předpokládá zařazení samostatného vyučovacího předmětu Udržitelný rozvoj nebo zda se bude výuka realizovat disperzně, jako v případě environmentální výchovy.

M. Maděra potvrdil, že v návrhu textu není zmiňován samostatný vyučovací předmět Udržitelný rozvoj. Cílem strategie je, aby tyto prvky byly posilovány, nicméně konkrétní řešení je v gesci MŠMT a jeho jednotlivých koncepcí.

J. Harmanová dodala, že prvky výchovy k udržitelnosti se již implementují do kurikula na základních a středních školách. Nejdříve šlo o environmentální výchovu, v současnosti ale praxe na školách pokročila směrem ke vzdělávání k udržitelnému rozvoji, nejvíce v předmětu geografie, zeměpis, ale i v základech společenských věd nebo občanské výchově. Další navyšování předmětů do kurikula už by nebylo vhodné.

M. Maděra dodal, že Strategie míří především na schopnost dlouhodobého vzdělávání, zejména schopnosti přizpůsobit se změnám a lepší orientaci ve světě.

V. Pícl informoval o tom, že ministerstvo připravuje změny rámcových vzdělávacích programů. Od ledna začne fungovat rada pro rámcové vzdělávací programy. Změna kurikula bude reflektovat potřebu vzdělávání k udržitelnému rozvoji, například jako průřezové téma.

Na závěr přednesl **J. Mareš** návrh na usnesení ve znění: „Výbor pro vzdělávání k udržitelnému rozvoji Rady vlády pro udržitelný rozvoj bere na vědomí předloženou podobu analytické a návrhové části kapitoly Lidé a společnost strategického rámce Česká republika 2030 a bere na vědomí informaci o přípravě strategického rámce Česká republika 2030.“ Návrh usnesení byl jednohlasně přijat.

K bodu programu č. 3: Představení Státního programu EVVO a návrh na vznik PS EVVO

M. Novák představil Státní program EVVO na léta 2016 – 2025. Program schválila vláda v létě 2016 s tím, že EVVO a environmentální poradenství má na MŽP velkou tradici. Prezentace je přílohou č. 1.

Jedním z úkolů státního programu je zřízení pracovní skupiny pro Environmentální výchovu, vzdělávání a osvětu (PS EVVO) jako součásti Výboru pro vzdělávání k udržitelnému rozvoji rady vlády pro udržitelný rozvoj. **M. Novák** navrhl vznik pracovní skupiny s tím, že její struktura by měla být podobná dřívější mezirezortní pracovní skupině, která fungovala na MŽP. Návrh na vznik pracovní skupiny je k zápisu připojen jako příloha č. 2.

J. Harmanová se zeptala, jaká bude náplň pracovní skupiny a také, jak bude skupina fungovat, vzhledem k velmi širokému zastoupení nejrůznějších subjektů. V praxi se takto široké pracovní skupiny rozdělí do několika podskupin, které jsou schopné pracovat efektivněji.

M. Novák odpověděl, že pracovní skupina je takto široce pojatá záměrně, protože by měla pokrýt co největší množství témat a nebylo cílem ji ještě před vznikem nějak omezovat. Cílem pracovní skupiny je formulovat podněty pro Výbor a Radu vlády pro udržitelný rozvoj.

J. Mareš doplnil, že RVUR má zkušenosti s pracovními skupinami a jejím fungováním, gestorem jejich činnosti je vždy konkrétní rezort a jednání se účastní tajemník výboru, výkonný tajemník pracovní skupiny je zároveň členem Výboru, takže sám pak přednáší návrhy z pracovní skupiny na jednání Výboru. Zároveň RVUR se snaží působit jako mediační prostředí, které chce přivést k jednacímu stolu co nejširší skupinu dotčených skupin, takže široce pojatá pracovní skupina zcela zapadá do tohoto kontextu.

J. Kulich se zeptal, zda došlo ke schůzce na úrovni náměstků mezi MŠMT a MŽP kvůli implementaci Státního programu EVVO a s tím spojených otázek. Schůzka by mohla proběhnout mezi s náměstkem MŽP J. Křížem a náměstkem MŠMT V. Píclm.

V. Pícl potvrdil, že spolupráce mezi ministerstvy funguje, nicméně ke schůzce konkrétně o státním programu EVVO nedošlo.

J. Mareš podal informaci, že Výbor připraví plán činnosti na rok 2017, který by měla schválit Rada vlády pro udržitelný rozvoj zhruba v polovině února. O konkrétní podobě plánu činnosti budou členové Výboru hlasovat per rollam.

J. Mareš navrhl hlasování o náplni pracovní skupiny pro EVVO. Návrh byl jednohlasně přijat.

K bodu programu č. 4: Různé

K bodu a) aktuality a harmonogram akcí

J. Mareš pozval členy Výboru na Fórum pro udržitelný rozvoj, které se 20. prosince 2016 v Lichtenštejnském paláci.

J. Kulich informoval o krajských setkáních koordinátorů environmentálního vzdělávání, které probíhá pravidelně každý podzim, stejně jako Veletrh environmentální výchovy pořádaný sdružením Pavučina. Informoval také o několika projektech podpořených v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV), které se zaměřují na EVVO. Jsou jimi projekty sdružení Pavučina zacílené na předškolní vzdělávání, ale také přírodovědnou gramotnost a sociální a občanské kompetence.

H. Korvasová představila nový projekt v rámci OP VVV Civis sdružení Lipka, který se zaměří na zkvalitnění vzdělávání učitelů v rámci EVVO a udržitelného rozvoje.

P. Skalická připomněla dvě proběhlé konference z oblasti globálního rozvojového vzdělávání (GRV). Probíhá implementace Akčního plánu GRV. České fórum pro rozvojovou spolupráci (FoRS) jedná o tom, jak mohou neziskové organizace přispět k jeho naplňování. Národní strategie GRV byla prodloužena do roku 2017, otázkou tedy je, jak bude GRV fungovat dále po tomto roce. Zda by například mohla kopírovat strukturu podpory EVVO, případně zda by mělo smysl iniciovat vznik podobné pracovní skupiny pro GRV.

P. Daniš představil projekt rozvoje učitelů v přírodovědné gramotnosti, bude pracovat s kolegiální podporou učitelů, což je téma, které učitelé sami poptávají. Nicméně téma vzájemné podpory a vzájemného učení se je stále něčím novým.

M. Novák zmínil výzkum podpořený TA ČR o environmentálním vzdělávání, výsledky by měly být dostupné v lednu. Studie by měla být velmi reprezentativní, proběhla na více než 650 školách a v rámci projektu vznikne i monografie a auto-evaluační nástroj pro učitele, který by měl pomoci k vyhodnocování vzdělávacích programů EVVO na školách.

O. Šejtka informoval o snaze České rady dětí a mládeže ovlivnit myslivecký a vodní zákon, které omezují volnočasové aktivity dětí. Dále představil projekt Mládežnický delegát OSN, v rámci kterého strávili dvě dívky měsíc na zasedání OSN, aktuálně by měly probíhat propagační aktivity na středních školách.

J. Morkus informoval o výzkumu podpořeném TA ČR o začleňování vzdělávání o architekturu a stavební kulturu. Výstupy jsou k dispozici, na začátku roku 2017 by mělo proběhnout jednání k možnostem jejich implementace.

K. Mališová informovala o uspořádání dvoudenní konference pro krajské koordinátory EVVO. Setkání v roce 2017 by mělo proběhnout ve spolupráci s Královohradeckým krajem.

M. Švecová informovala o osmi setkáních koordinátorů EVVO, jejichž tématem byla evaluace environmentální výchovy a stanovení indikátorů pro úspěšnost EVVO. Další aktivity Klubu Ekologické Výchovy se zaměřily na krajské konference o EVVO, vznik učebnice pro koordinátory EVVO a akce Školy udržitelného rozvoje v jednotlivých krajích.

J. Mareš představil nového člena OUR a tajemníka výboru pro vzdělávání Ondřeje Charváta.

K bodu b) informace o externí evaluaci Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020

K. Mališová informovala o externím hodnocení *Strategie vzdělávací politiky do 2020*, která provedou odborníci přímo jmenovaní paní ministryní Kateřinou Valachovou v roce 2017. Výběr hodnotitelů, kterých by mělo být osm až deset, proběhne na začátku roku 2017. V dalším roce proběhne pouze vnitřní hodnocení strategie. Pokud by někdo z členů Výboru měl zájem o hodnocení této strategie, může se přihlásit na začátku roku 2017.

K bodu c) Informace ze semináře v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR

M. Švecová informovala o průběhu semináře z 1. prosince 2016, který byl věnován roku Karla IV. Na tomto setkání p. Švecová tlumočila výzvu OUR školám o možnostech zapojení do aktivit pod hlavičkou Týdne pro udržitelný rozvoj. Dále se diskutovalo o proměnách pojetí přírodních věd a středověké Praze.

K bodu d) informace o sekretariátu EHK pro vzdělávání

D. Kapitulčinová přednesla informaci o činnosti sekretariátu EHK pro vzdělávání k udržitelnému rozvoji. Na fungování sekretariátu dobrovolně přispívají jednotlivé členské země, některé země zatím příspěvek nezaslali, včetně České republiky. To vede k zásadním problémům ve fungování sekretariátu a ohrožuje jeho další fungování. Prezentace **D. Kapitulčinové** je k zápisu připojena jako příloha č. 3.

M. Novák potvrdil, že na zasedání Řídícího výboru pro vzdělávání k udržitelnému rozvoji v posledních letech pravidelně jezdí, nicméně MŽP že podpořilo fungování sekretariátu naposledy před osmi lety. Jednalo se o platby ve výši zhruba 2 000 EUR.

K. Mališová dodala, že MŠMT se snažilo finančně podpořit činnost řídicího výboru EHK pro udržitelný rozvoj v minulosti, nicméně žádost většinou dorazila pozdě a nebyla z důvodu nedostatku času projednána. Nicméně v loňském roce žádost nedorazila, proto v roce 2016 nedošlo k žádnému přesunu financí.

D. Kapitulčinová potvrdila, že i symbolická částka by byla skvělá, protože by ukázala zájem ČR o fungování sekretariátu. Otázka je, zda by se mělo postupovat neformálně, nebo formálně žádat vedení rezortů.

V. Pícl vysvětlil, že je potřeba dodat informace a na základě žádosti je možné poskytnout veřejné prostředky.

M. Novák doplnil, že obdobná žádost Sekretariátu EHK OSN byla vládě ČR adresována i na podzim letošního roku a může ji poskytnout. Navrhl, aby se výbor shodl na doporučení v této věci.

J. Mareš navrhl usnesení v následujícím znění: „Výbor pro vzdělávání k udržitelnému rozvoji Rady vlády pro udržitelný rozvoj doporučuje Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy zabývat se žádostí o poskytnutí finanční podpory sekretariátu Evropské hospodářské komise pro vzdělávání, jež je součástí Evropské hospodářské komise OSN.“ Usnesení bylo přijato jednomyslně. Žádost o příspěvek na činnost Sekretariátu EHK OSN je připojena k zápisu jako příloha č. 4.

K bodu e) výzva – kritéria pro lektory v rámci vzdělávání pro MA 21.

J. Mareš připomněl téma kritéria pro lektory v rámci vzdělávání pro MA 21, jemuž se výbor věnoval na začátku tohoto roku. Otázkou je, jaká kritéria mají být kladena lektory a jejich kvalifikaci, nebo případně, zda mají být kritéria měkká a postavená na zpětné vazbě. Členové výboru by se měli vyjádřit korespondenčně do příštího zasedání Výboru. Navržený seznam lektorů viz. Příloha č. 5.

M. Novák připomněl, že zatímco pro města existuje poměrně silná skupina lektorů, daleko horší situace je vůči školám. Zároveň by bylo dobré definovat rozsah práce, který by lektori měli pokrývat.

V. Pícl navrhl, aby příští jednání Výboru proběhlo v první polovině února, konkrétní datum bude upřesněno na konci ledna. Začátek jednání by měl být zhruba od půl druhé či druhé hodiny. V. Pícl poděkoval členkám a členům Výboru za práci vykonanou v roce 2016. MŠMT chce ve své další činnosti podpořit didaktické cíle učitelů v souvislosti s implementací kariérního systému, v rámci projektu na Národním institutu dalšího vzdělávání budou zřízeny krajské metodické kabinety, které budou fungovat až do úrovně okresů. Podpořit by se měla zejména předávání dovedností mezi učiteli, zlepšit didaktiku předmětů a zlepšit spolupráci s pedagogickými fakultami. Učitelé by měli získat finanční odměnu za absolvování programu, zároveň by nemělo být absolvování podmíněno zastáváním funkce v rámci škol.

Počet stran zápisu: 6
Počet příloh: 4
Zápis zhotovil: Ondřej Charvát
Ověřil: